

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3016/2524

นายเซ่ง ช่วยชนะโจทก์ นางเล็กหรือรัชนี้ ปญวัฒน์ กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.ที่ดิน มาตรา 32, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 362, ป.อ. มาตรา 363, ป.อ. มาตรา 365

ย่อ / หลักกฎหมาย

ที่ดินของรัฐซึ่งเดิมเป็นที่รกร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304(1) แม้ทางราชการจะนำมาจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกินจ. เป็นผู้จับสลากได้ตามระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชนที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20(6), 27, 33 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินแต่จะยังมิได้รับใบจอง เพียงแต่นำหลักไปปักเป็นเขตไว้โดยมิได้ทำประโยชน์อะไร จ. หาได้ที่ดินเป็นสิทธิของตนโดยสมบูรณ์ไม่ ที่ดินแปลงนี้ยังเป็นที่ดินของรัฐและอธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจสั่งให้ จ. ออกจากที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดินมาตรา 32 ได้ จ. ไม่มีสิทธิที่จะโอนขายให้แก่โจทก์ แม้โจทก์ได้รับโอนไว้และครอบครองมาโจทก์ก็หาเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานบุกรุกได้ไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทั้งหกคนได้บังอาจร่วมกันบุกรุกที่ดินของโจทก์ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 362, 363, 365 ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว มีคำสั่งประทับฟ้องเฉพาะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 362, 365 จำเลยทั้งหกให้การปฏิเสธระหว่างพิจารณาโจทก์ขอถอนฟ้องจำเลยที่ 2 ที่ 4 และที่ 5 ศาลชั้นต้นอนุญาตศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษายกฟ้องโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยที่ 1 และที่ 3 มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 362 ให้ปรับคนละ 1,000 บาท นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยที่ 1 และที่ 3 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ได้ความว่า ที่ดินที่โจทก์หาว่าจำเลยบุกรุกครอบครองนี้เดิมเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304(1) ซึ่งทางราชการได้นำมาจัดสรรแบ่งเป็นแปลง ๆ เพื่อให้ราษฎรผู้ไม่มีที่ทำกินได้เข้าทำกินและอยู่อาศัยตามประมวลกฎหมายที่ดินเมื่อ พ.ศ. 2502 ปรากฏว่านายเจริญ ปิ่นคล้าย จับสลากที่ดินตามฟ้องได้แต่ยังมิได้รับใบจองจากอำเภอท้องที่ ต่อมา พ.ศ. 2504 นายเจริญ ขายที่ดินแปลงนี้ให้โจทก์ซึ่งโจทก์อ้างว่าได้ครอบครองและจำเลยเข้ารบกวนการครอบครองของโจทก์โดยปกติสุข เช่นนี้ศาลฎีกาเห็นว่า ที่ดินตามฟ้องเป็นที่ดินของรัฐซึ่งเดิมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน แม้ทางราชการจะนำมาจัดสรรให้ราษฎรเข้าทำกินอยู่อาศัย และนายเจริญเป็นผู้จับสลากได้ตามระเบียบว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อประชาชนที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20(6) มาตรา 27 และมาตรา 33 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินก็ตาม แต่นายเจริญก็ยังมิได้รับใบจองจากทางอำเภอตามข้อ 14 ของระเบียบดังกล่าว กับปรากฏจากคำเบิกความของโจทก์ว่า เมื่อนายเจริญจับสลากได้ที่ดินตามฟ้องมา นายเจริญเพียงนำหลักไปปักเป็นเขตไว้ โดยมิได้ทำประโยชน์อะไรในที่ดินแปลงนี้ตลอดมาจนโอนขายให้แก่โจทก์แสดงว่านายเจริญมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของทางราชการ นายเจริญจึงหาได้ที่ดินเป็นสิทธิของตนโดยสมบูรณ์ไม่ ที่ดินแปลงนี้จึงยังเป็นที่ดินของ

รัฐ และอธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจสั่งให้นายเจริญออกไปจากที่ดิน ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 32 ได้ นายเจริญไม่มีสิทธิโดยชอบประการใดที่จะโอนขายให้แก่โจทก์ แม้โจทก์จะรับโอนไว้และครอบครองมา โจทก์ก็หาเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะฟ้องร้องคดีขอให้ลงโทษจำเลยฐานบุกรุกในทางอาญาได้พิพากษากลับ ให้ยกฟ้องโจทก์

องค์คณะ

วัฒน์ ผดุงจิตร · ชลุตม์ สวัสดิ์ทัต · สนิท อังศุสิงห์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3016/2524>